

Ingolf Hådem (1929–2017)

Professor emeritus Ingolf Hådem døde 26. mars 2017, 87 år gammel, etter en kort tid på sykehuset.

Han var født i Oslo den 6.12.1929, men vokste opp i Valdres. Han var i perioden 1972–99 professor i fotogrammetri ved NTH/NTNU i Trondheim.

Hådem tok i 1955 eksamen som jordskifte-kandidat fra Norges landbrukshøgskole (NLH, nå NMBU), og han fullførte i 1962 en mastergrad i «Photogrammetric Engineering» i Delft, Nederland.

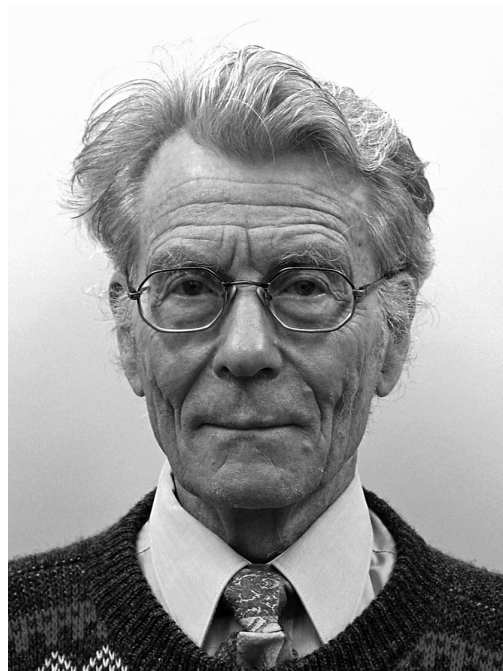
I årene 1955–1961 var Hådem topograf ved Norges geografiske oppmåling (nå Kartverket). Fra 1961 var han tilknyttet NLH, Institutt for landmåling, som forskningsstipendiat i fotogrammetri. I 1965 avla han matematisk-naturvitenskapelig embetseksamen (cand.mag.) ved Universitetet i Oslo, og han ble i 1970 tildelt lisensiatgraden (lic. agric.) ved NLH.

I statsråd 8. januar 1971 ble Ingolf Hådem utnevnt til dosent i fotogrammetri. Dosenturet var knyttet til Institutt for landmåling og var det første innen fagområdet fotogrammetri ved NLH.

Hvis man søker på hans navn på nettet, er det to hovedsaker som dukker opp. Den ene er faglig, Treholtsaken. Den andre saken er friidretten; løping var hans lidenskap gjennom hele livet.

Hådem var i 1985 sakkyndig ekspert i forbindelse med pengebeviset, det å anslå antall sedler i en konvolutt, et viktig og mye omtalt punkt i rettsaken mot Arne Treholt. Faglig har han gjort mye mer enn Treholtsaken, men det at han ble engasjert i den saken viste at han var en nasjonal kapasitet innen sitt fagområde fotogrammetri.

I sitt akademiske liv opplevde han, og var han aktivt med på, en rivende utvikling av fotogrammetrien; både i metodikk og instrumentering. Fra analog fotogrammetri og bruk av mekaniske instrument for kartkonstruksjon fram til ca. 1970, og videre til ana-

lytisk fotogrammetri og bruk av analytisk plotter og senere arbeidsstasjoner der digitale foto ble brukt.

Han var tidlig ute med å utvikle dataprogrammer innen fotogrammetri, for eksempel for å ta i bruk strålebunt-metoden, som i dag er den mest brukte metoden for å skjøte sammen foto til et kart eller en 3D-modell. Han jobbet mye med industriefotogrammetri og nærfotogrammetri, som måling av bilder med 100-dels mm nøyaktighet, undersøkelse av kavitasjon på skipspropeller, 3D-fotografering av kulturminner. Et litt kuriøst eksempel på det siste var å måle slitassen på dørstokker i Lom kirke. Han etablerte på 1970-tallet et testfelt for flyfotografering i Drivdalen, der det nok var noen episoder med nærgående moskuser.

Ingolf var blant de aller beste i matematikk og statistikk anvendt innenfor geometriske fagene. Med sin hjelpsomme innstilling ble han en uvurderlig fagressurs for både studenter og medarbeidere. Han likte å jobbe

med studentene. Kom det en student på kontoret hans for et lite råd i forbindelse med en øving, kunne det gå en tid før studenten kom ut igjen, og da hadde han fått svar på mange flere spørsmål enn han visste om da han gikk inn. Han var også en god veileder for PhD-studentene. Som pensjonist foreleste han i flere år fag innen matematisk statistikk og store beregninger. Han hadde det helt klart, og for studentene var han som en bauta å lene seg mot når det gjalt den kompliserte matematikken.

Han ble pensjonist i 1999, 70 år gammel. Men, det er ikke riktig å si at han sluttet. Han fortsatte å komme på jobb også som emeritus, det var sånn at han lenge sa fra til oss når han tok ferie og ellers ikke kom. Han hadde akademiske oppgaver helt til det siste. Han var aktivt med som medforfatter på en vitenskapelig bedømt artikkel som ble publisert i Kart og Plan nr. 4 i 2016. Datteren Hilde sa at han var glad for å se den godtatt og publisert. Tittelen var *Estimering av yt-*

elsesparametere for en skihopper, et tema som viser nye områder for bruk av fotogrammetrien.

Det var ikke bare faglig at han var sterk. Rundt lunsjbordet hadde vi gode stunder, god prat, og han viste gang på gang at han hadde meget gode kunnskaper om det meste som foregikk i verdenssamfunnet. Ved lunsjen snakket vi også om hans andre hovedinteresse, løpingen. Også der var han aktiv til det siste; han satte for to sesonger siden norsk rekord på halvmaraton i klassen 85–89 år med tiden 2.22.32.

Han holdt farten oppe både faglig på emerituskontoret sitt på Geomatikk og ellers, helt til han gikk i mål den 26. mars. Vi som har jobbet sammen med ham, takker for en godt utført jobb, et godt samarbeid og for at han var en god kollega.

Hans kone Sonja fulgte etter ham, hun døde tre uker senere. Vi, tidligere kolleger ved NTH/NTNU, lyser fred over Ingolfs og Sonjas minne.